

Zsarkovics Moszkvában

● Moszkva (MTI)

Vidoje Zsarkovics, a Jugoszláv Államelnökség alelnöke hétfőn a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének meghívására baráti munkalátogatásra Moszkvába érkezett. Kíséretében van Lazar Mojszov külügyi-

niszter és több más hivatalos személyiség.

A jugoszláv vendégeket a repülőtéren Pjotr Sztrautmanyisz, a Legfelsőbb Tanács Elnökségének elnökhelyettese, Vlagyimir Tyerebilov igazságügy-miniszter és Borisz Arisztozov külügyminiszter-helyettes fogadta.

Heves harcok

● Bagdad (Reuter)

Folytatódnak a heves harcok az iraki és iráni erők között több fronton, elsősorban Irak déli részén, Bászra város körzetében.

Az IRNA hivatalos iráni hírgyűjtő jelentése szerint az iráni erők továbbra is erőteljesen támadják a Bagdadot Bászrával összekötő főútvonal körzetét. Az IRNA azt jelentette, hogy az iráni csapatok vasárnap éjszaka elfoglaltak egy nyolc kilométeres szakaszt a Bászra-Bagdad főútvonal és a Tigris folyó közelében. Ugyancsak teheráni bejelentés szerint iráni gépek iraki állásokat támadtak Bászrától 96 kilométerre északra.

Az IRNA jelentése szerint iraki harci gépek több hullámban bombáztak iráni városokat, egyebek között Iszlámábád-Gharbot, és Kuldasz települést. Ismételt bombatámadást hajtottak végre a dél-iráni Abadán város ellen is. Abadán a három és fél éve tartó háborúban már szinte teljesen lerombolták.

A bombázások hírét iraki részről is megerősítették. A bagdadi rádió — egy iraki katonai közlemény idézve — azt jelentette, hogy a bombatámadásokkal „fontos iráni katonai célpontokat” semmisítették meg.

Szórványos összecsapások

● Bejrút (AFP)

A libanoni fővárost kettéváló vonal mentén vasárnap délután és este szórványos harcokat vívtak egymással a kormányerők és a síita illetve a drúz fegyveresek. Bejrút déli kerületeiből is tűzességi összecsapásokról érkezett jelentés. Találathatóságú erők a nyugati négyhatalmi erők kötelékében Libanonban maradt francia egységek egy állását is; egy francia katona meghalt.

A partok közelében tartózkodó amerikai 6. flotta hadihajói — köztük a New Jersey 400 milliméteres ágyú — vasárnap tüzet nyitottak a fővárost dél-keleten övező

hegyvidékre. Eközben az amerikai tengerészgyalogosok utolsó egységeit is áttelepítették a bejrúti repülőtér melletti állásaikból a partok közelében levő hajókra. Mint jelentették, helyüket a libanoni hadseregnek a síita Amal-szervezet oldalára állt 6. dandárja vette át.

A Pravda hétfői száma a libanoni eseményekről beszámoló tudósításában megállapítja: az amerikai tengerészgyalogosok átcsoportosítása a szárazföldről a hadihajókra, még egyáltalán nem jelenti azt, hogy Washington felhagyott volna a Libanon belügyeibe való beavatkozással.

Mubarak úgy véli

● Kairó (MTI)

Az Al-Hram napilap szerint Hoszni Mubarak elnök úgy véli, hogy a közel-keleti helyzet rendezése szempontjából mind az Egyesült Államok, mind pedig a Szovjetunió szerepe fontos tényező, s a Szovjetunió szerepét nem szabad elhanyagolni. A kormányhoz közel álló lap vasárnap tette közzé annak az interjúnak az egyiptomi változatát, amit Mubarak a jugoszláv televízióknak adott Mika Spiljak államfő kairói látogatása alkalmából.

Mubarak elnök úgy vélekedik, hogy Egyiptom és a Szovjetunió kétoldali kapcsolatai javulóban vannak, és hogy ezeket a megfelelő időben ismét nagyköveti szintre emelik. A két ország kapcsolatát Mubarak elődje Anvar Szadat elnöklése idején kerültek mélypontra, s Szadát 1981 szeptemberében mondva csinált vádakkal kitasítozta a Szovjetunió kairói nagykövétét. A missziókat jelenleg ügyvivők vezetik.

Egyiptom és az arab világ többi részének viszonyáról szólva Mubarak kijelentette, hogy jöllehet a hivatalos kapcsolatok a legtöbb arab országgal Camp David miatt szűnhetnek, legfőbbükkel a viszony jó, Kairó kapcsolatban áll minden arab fővárossal. Tripolit és Damaszkusz leszámítva — mondotta. Ami Szíriát illeti, Mubarak kijelentette: „nagyra becsülöm a szíriai népet, és különösen nagyra Asszad elnököt, akit régóta ismerek. Remélem, hogy idővel mindkét fél jobban megérti a másikat”. Líbiát em-

lítve, Mubarak azt mondta, hogy reméli: a vezetés „megérti majd a közel-keleti válság megoldásának irányában ható egyiptomi erőfeszítéseket”.

Siklós János

Zilahy Lajos utolsó évei

17.

Az amerikai kiadók reklámhadjárata Zilahy könyveinek esetében is az olvasók figyelmének felkeltését szolgálta. Kiadott műveit „szenzációként” hirdették. Egészen más műfaj azonban az irodalomkritika, amely megjelent műveket méltat vagy nem méltat figyelemre; megdicsér vagy elmarasztal. Zilahy könyveinél az irodalomkritika részéről a figyelemre méltatás gyakran elmaradt Amerikában, Jugoszláviában és Spanyolországban is. Ezért némi fenntartással fogadom azt a közlést, hogy egyes könyve a különböző egyetemeken a kötelező olvasmányok körébe kerültek, bár ez irányú kétyeimet elhallgattam előtte.

Az viszont teljesen megfelel a valóságnak, hogy az egyik legolvasottabb író volt Amerikában, Jugoszláviában és Spanyolországban is, hozzátehetem, hogy a harmincas években nálunk is. Könyveinek új kiadásai a hatvanas években idehaza ismét gyorsan olvasóra találtak, amikor Zilahy munkái még újdonságsszámba mentek.

A nyomdából érkező oldallevonatokat ellenőriztem. Odaadtam Zilahynak is. Nézegette, azután szó nélkül továbbította a várakozó tördelőszerkesztőnek, és visszatért ellenérveivel.

— Egyszeren furcsa esetem volt Dohnányi Ernővel is, a zeneszerzővel. Egy fülkébe kerültünk a Párizs-Zürich vonaton. Ez azon a napon volt, amikor az újságok hírlí adták a német fasiszta háborús bűnösök nürnbergi perének ítéletét (1946. október 1., október 2., Népszava).

(Dohnányi Ernő, a magyar zeneszerző a má-

RÁDIÓTELEK

HAZAÉRKEZETT KÜLDÖTTSEGENK MANAGUÁBÓL

Vasárnap hazaérkezett Managuából az a küldöttség, amely Ernst Antalnak, az MSZMP Központi Bizottsága tagjának, a Csepel Művek pártbizottsága első titkárának vezetésével részt vett Augusto César Sandino tábornok, a nagy nicaraguai szabadsághős halálának 50. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezéseken. A küldöttség fogadására a Ferihegyi repülőtéren megjelent Eva Conrado Flores, a Nicaraguai Köztársaság budapesti nagykövete.

KOSZORÚZÁS

Negyven évvel ezelőtt végezték ki a német megszállók a francia ellenállási mozgalom egyik csoportjának, a Manouchian-Bocsov csoportnak 23 tagját. E csoportban Franciaországban élt emigránsok működtek, és számos sikeres akciót hajtottak végre a megszálló csapatok ellen, míg árulás miatt le nem tartóztatták őket. A csoportnak két magyar tagja is volt: Elek Tamás és Glass Imre. Vasárnap délelőtt Ivry temetőjében megkoszorúzták a mártírok emlékművét, a Magyar Népköztársaság nevében dr. Jelenik Gyula konzul és Gombos Károly katonai attasé helyezte el a koszorút az emlékművön.

GAZDASÁG ÉS KULTÚRA

Hétfőn a Parlamentben Győri Imre elnökletével ülést tartott az Országos Közművelődési Tanács. Az ülésen részt vett és felszólalt Székely István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese. A tanács megvitatta a Gazdaság és kultúra című előterjesztést, amely a Húszár István, az MSZMP KB Társadalomtudományi Intézetének főigazgatója vezette munkabizottság közreműködésével készült. Az előterjesztés hangsúlyozza a kultúra és a gazdaság egymásra való szerves fejlődésének fontosságát — egyebek között — megállapította, hogy a rövid és hosszútávú gazdasági feladatok jelentős követelményeket állítanak a közművelődési és felnőttoktatási intézmények elé a munkakultúra és a termelési kultúra, a gazdálkodás színvonalának emelésében, valamint a lakosság életmódjának és szabad idejének alakításában.

sodik világháború végén Ausztriába ment, 1947-ben Argentínába, majd 1948-ban Amerikába, Floridában telepedett le.)

— Mutattam az újságot Dohnányinak, és mondom, mennyire megérdemelték ezek a gyalázatos emberi teremtmények az akasztófát. Dohnányi valamiért tiltakozott, és közben azt mondta, hogy a háború máskénti alakulása esetén a történelem is másként alakul. Ebből szót váltás keletkezett, majd heves vitává fajult az érvelés, és közben egyszer csak a kupé csomagartójáról lezuhant egy hatalmas hátizsák. Úgy fejebe találta Dohnányit, hogy az előrebukott. Ijedten fölugrott, és rémülten nézett rám, azt hitte, hogy én ütöttem le. Kiszaladt a fülkéből, és a legközelebbi megállónál leszállt a vonatról. Ez is abban a tudatban halt meg, hogy padlóra küldtem.

— Mi újság a filmjeid körül? Kérdeztem, van-e kapcsolat a filmgyárral.

— Kérdeztem, de erről később beszéljünk, még néhány telefont várok. Szeretném áthozni ide, a filmgyárba, a Halálos tavaszt.

— Azt hiszem, ennek nem lesz akadálya. Ha sikerülnek a filmjeid, úrra milliomos leszel.

Legyintett, és mély keserűséggel megjegyezte: — Ha sikerülne... ha sikerülne...

Hallgatott, és néhány perccel később, mintha hangosan gondolkodna, azt mondta:

— Akkor sem lennék milliomos, nekem a pénz nem kell.

— Mit csinálnál?

— Az Áfonya utcában olyan épületet építtetnék, ahol egy-egy évi időtartamra három nyugati és három keleti országból érkező természettudós élhetne, kutató-ösztöndíjasként. Az épület mellett egy szép könyvtárat létesítenék.

— Egy Zilahy-alapítványt?

— Alapítványt, de nem Zilahyt. Legfeljebb a könyvtárat lehetne elnevezni a fiamról, Zilahy Mihályról.

— Tudod te, kicsoda pénz kellene ehhez?

— Ha a filmek bejárnának, akkor én azt könnyen felépíteném, mert azok nagy pénzt hoznának. Habár, az alapítványokat — mint feudális maradványokat — a kormányzat meg-

szüntette.

Kádár János Jugoszláviába látogat

● Budapest (MTI)

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára a Jugoszláv Kommunista Szövetsége Központi Bizottsága elnökségének meghívására a közeljövőben hivatalos, baráti látogatást tesz Jugoszláviában.

Ülést tartott a béketanács

● Budapest (MTI)

Hétfőn délelőtt a Parlament vadásztermében ülést tartott az Országos Béketanács. A megjelenteket Sebestyén Nándorné, az Országos Béketanács elnöke üdvözölte, majd Sarkadi Nagy Barna főtítkárral összegezte az elmúlt évi munka tapasztalatait.

Az Országos Béketanács múlt évi munkájának kapcsán elmondta: a kitűzött célokat sikerült elérni, a mozgalom tevékenysége új formákkal, színekkel gazdagodott, befolyása, társadalmi szerepe tovább szilárdult. Rendezvényei, fórumai alkalmat teremtettek, alkalmat arra, hogy népünk kifejezhesse eltökélt békeakaratát, s támogatásáról biztossítsa a párt és a kormány békepolitikáját.

A magyar békemozgalom hazai vonatkozású eseményeinek sorából a főtítkárral kiemelte a tavaly májusi béke- és barátsági hónapot, amelyet — immár 25. alkalommal — ezúttal a prágai béke-világtalálkozó előkészítése jegyében rendeztek meg. A múlt év másik fő törekvése az volt, hogy minél szélesebb tömegeket, rétegeket vonjanak be a békemozgalmi munkába. Kiszilárdult az üzemi munkásságra és az ifjúságra számítottak. Az OBT májusban megalakult ifjúsági és diákbizottsága vonzó programok szervezésével és megrendezésével gyarapította a fiatal aktivisták népes táborát.

A magyar békemozgalom nemzetközi kapcsolatairól szólván Sarkadi Nagy Barna kifejtette: a magyar békeharcosok nehezebb politikai feltételek ellenére is szívesen részt vettek a béke- és barátsági fórumokon, és a párt és a kormány békepolitikáját

békemozgalom nemzetközi és nemzeti szervezeteivel.

Ezután Szűrös Mátyas, az MSZMP KB titkára lépett a mikrofonhoz.

Tolmácsolta az MSZMP Központi Bizottságának üdvözlését, majd arról szólt, hogy a béke ügye mellett kiállítás mindig időszerű, de nem térjöl és időtöl, a társadalmi és politikai viszonyoktól függetlenül. A növekvő feszültség mögött azoknak a szélsőséges imperialista köröknek a törekvései állnak, amelyek az enyhülés válmányainak felszámolására, a Szovjetunióval, a szocialista közösség országaival szemben katonai erőfölény megteremtésére törekednek — hangsúlyozta —, majd utalt rá, hogy az amerikai közepes hatótávolságú nukleáris fegyverek nyugat-európai telepítésének megkezdésével bizonyos fokig új helyzet alakult ki a Kelet és Nyugat közötti kapcsolatokban. Fontos megértetni közvéleményünkkel, hogy a telepítéssel nem jött létre világháborús helyzet.

Vita után a testület személyi kérdésekben döntött: Sarkadi Nagy Barnát, akit az Állami Egyházügyi Hivatal elnökhelyettesévé nevezték ki, érdemei elismerésével, béketanácsi és elnökségi tagságának megahagyása mellett felmentették főtítkári tisztségéből. Együttaj bejelentették, hogy az Országos Béketanács elnöksége Sarkadi Nagy Barnának a magyar és a nemzetközi békemozgalmakban kifejtett eredményes munkája elismeréseként a magyar békemozgalom kitüntető jelvényét adományozta. Az OBT új főtítkárává Barabás Miklóst; titkárává Fodor Istvánt választották.

K. Csernyenko köszönete

● Moszkva (MTI)

Konsztantyin Csernyenko hétfőn üzenetben mondott köszönetet mindazoknak, akik üdvözölték őt az SZKP Központi Bizottsága főtítkárává történő megválasztása alkalmából.

A Moszkvában hétfőn közölt üzenetben Konsztantyin Csernyenko megköszönte a szovjet párt-, állami, tanácsi szervek, társadalmi szervezetek, munkahelyi kollektívák és szovjet állampolgárok jókívánságait. Hangsúlyozta, hogy az SZKP Központi Bizottsága és a KB Politikai Bizottsága kitartóan folytatja a párt XXVI. kongresszusán kidolgozott, s az utána megtartott KB-üléseken alkotóan továbbfejlesztett és gazdagított fő irányvonal megvalósítását. Biztosítja az ország megbízott elörehaladását a gazdasági és társadalmi fejlődés útján. Az SZKP KB februári ülése meggyőzően bizonyította, hogy a párt sorai egybeforrottak, egysége a néppel megizgathatatlan, és megmászhatatlan szándéka tovább haladni a lenini úton.

Üzenetében az SZKP KB főtítkárá hálás köszönetét fejezte ki a szocialista országok, a testvéri kommunista és munkáspártok vezetőinek a szívélves üdvözléskért. „Biztosítom minden külföldi elvtársunkat és barátunkat arról, hogy az SZKP és a szovjet állam minden erejével szélesíteni igyekszik az együttműködést valamennyi szocialista állammal, és aktívan elő akarja segíteni a szocialista országok nemzetközi pozícióinak és befolyásának erősödését. A proletár, internacionalizmus elvéhez változatlanul hű szovjet kommunista a jövőben is fokozzák szolidaritásukat a világ kommunista és munkásmozgalmával, erősítik szoros kapcsolataikat azokkal, akik külföldön a dolgozók érdekeiért fogadják a népek függetlenségéért és szabadságáért küzdenek.

A külföldi állam- és kormányfők, állami vezetők, közéleti személyiségek, külföldi állampolgárok jókívánságaiért is őszinte köszönetet mondott Konsztantyin Csernyenko.

— Azért elkelve néhány tízmillió dolláros alapítványt.

— A könyvtárat egy kurátortestület igazgatná, tagjai lehetnének olyan emberek, mint Bogárn Ferenc, Fráter Gedeon, Ilyés Gyula, Nemeskürty István, Siklós János, és még mások.

— Akkor hát jó filmek kellene, és hozzák a pénz, azután majd beszélgetünk az alapítványról.

— Két részre osztottam a világot. A szerzői jogdíjakat és a filmforgalmazás bevételeit illetően. Minden egyes országgal külön és külön állapodnék meg.

— Mint a harmincas években?

Hasonlóan, de ma mások a viszonyok és a nemzetközi eljárási szabályok.

Nem választottam, beszélgetésünk témáján akartam változtatni.

— Lajos, a harmincas évekről még jóformán semmit sem mondtál nekem, pedig az volt a fénykorod Magyarországon. És tudod-e, hogy azt meglehetősen ellentmondásos módon értékelik, és ezért aztán nem lehet tudni, mi abban a valóság, és mi a legenda.

Fölkapta a fejét, meglepte ez a fordulat, azután széjjeltarta a karjait, mintha áldást osztogatna, és nagy hangerővel fölkiáltott:

— Hát, ki a fene tudja már, hogy mi volt a valóság és a legenda?

— Te tudod, meg a történészek.

— Történészek, történészek, a történelem olyan tudomány, amely a politika számára szállítja az igazolásokat. És ahogyan változik a politika, úgy változnak a történelmi igazoló jelentések is.

— Ez azért túlzás. Állítom, legalábbis nálunk, ez a fajta fölfogás és gyakorlat kiment a divatból.

— Örülök, hogy így van, de nézd meg a világot, mennyi ostobaságot, zagvaságot hordanak össze történelem címen.

A beszélgetést fölfüggesztettük.

Megállapodtunk, hogy másnap este fölkeresem a Palace Szállóban. Külföldi telefonhívásokat vár, többek között a feleségével is szeretne beszélni.

(Folytatjuk.)